

erhvervsliv stimuleres på så mange områder som muligt, og udnyttelse af eventuelle råstoffer vil kunne blive af stor økonomisk betydning for det grønlandske samfund. Det må dog erindres, at eventuelle mineralforekomster i Grønland på grund af landets beliggenhed og naturforhold er vanskelige at udnytte, og at forekomsterne derfor normalt må være rigere end andre steder i verden. Samtidig bør der gives bevillingshaveren en rimelig dækning for de risici, han løber.

Med hensyn til spørgsmålene om bevillingers og koncessioners udstrækning i areal og tid, samt hvilke råstoffer der bør kunne efterforskes og udvindes, henvises til bemærkningerne til de enkelte paragraffer. Hovedprincippet er, at medens der i de indledende faser, forundersøgelse og efterforskning, vil kunne gives bevilling til store arealer, men kun i relativt kort tid, bør forholdene være omvendt i den afsluttende fase: udnyttelsen. Med hensyn til arten og omfanget af råstoffer, der skal kunne efterforskes og indvindes, har man ikke på forhånd ment at burde fastsætte særlige begrænsninger.

Tilladelse til forundersøgelse og koncession til efterforskning skal ifølge forslaget gives uden afgift, og da ministeriet i overensstemmelse med Minelovskommissionens betænkning lægger afgørende vægt på, at afgiftsbestemmelser ikke bør kunne hindre en mineraludnyttelse, er det heller ikke foreslået, at koncession til udnyttelse af råstoffer gøres betinget af en fast eller variabel afgift. Såfremt imidlertid udnyttelsesvirksomheden har kunnet afskrive og forrente den investerede kapital, findes det rimeligt, at statens interesser som ejer af råstofferne må tilgodeses, jfr. her nærmere bemærkningerne til § 17.

Det i Minelovskommissionens betænkning indeholdte lovforslag har været forelagt for og er tiltrådt af Grønlands landsråd i en ekstraordinær samling i foråret 1963. Landsrådet henstillede, jfr. nærværende lovforslags § 17, at der blev indføjet en bestemmelse, hvorefter også Grønlands landskase kunne komme til at deltage i udbyttefordelingen.

Ved udarbejdelsen af lovforslaget har man ment at burde følge landsrådets forslag, men landsrådet er gjort opmærksom på, at såfremt der bliver tale om væsentlige indtægter for landskassen, vil spørgsmålet om fordelingen af de offentlige udgifter mellem landskase og statskasse kunne tages op til overvejelse, således at landskassen i givet fald kan overtage finansieringen af opgaver, der hidtil har påhvilet statskassen.

Bestemmelsen i lovforslagets § 15, hvorefter udkast til udnyttelseskoncessioner skal forelægges

Grønlands landsråd til udtalelse, og bestemmelsen i § 26, hvorefter ministeren for Grønland efter hvert kalenderårs udgang skal give Grønlands landsråd oplysninger om de meddelte tilladelser og koncessioner, er ligeledes indføjet i lovforslaget efter henstilling fra landsrådet.

Landsrådet har gjort opmærksom på, at man her ved forudsætter, at landsrådets forretningsudvalg i givet fald, hvis en sag haster, må kunne give udtalelse om et koncessionsandragende.

Bemærkninger til de enkelte paragraffer.

Til kapitel I.

Almindelige bestemmelser.

Til § 1.

I indledningsbestemmelsen lovfæstes den allerede gældende retstilstand, hvorefter alle mineralske råstoffer i Grønland tilhører staten.

Det er fundet hensigtsmæssigt udtrykkeligt at fastslå, at den grønlandske befolknings adgang til at forsyne sig med kul, tørv, vegsten, grus, sten og lignende består uændret.

Til § 2.

Det bestemmes her, at staten midlertidigt kan give afkald på sin eneret til at efterforske og udnytte mineralske råstoffer, og at beføjelsen til at meddele de i loven omhandlede tilladelser og bevillinger henlægges til ministeren for Grønland.

Som omtalt i de almindelige bemærkninger, er det ikke fundet hensigtsmæssigt at undtage visse råstoffer eller grupper af råstoffer, herunder uran, thorium og andre radioaktive stoffer, men det er tanken i koncessionsvilkårene at tage sådanne forbehold, som fremgår af gældende internationale aftaler, eller som man måtte finde passende.

Til § 3.

Tilladelser og bevillinger skal efter denne bestemmelse med respekt af bestående brugsrettigheder kunne meddeles overalt i Grønland. Det vil ved den nærmere fastsættelse af koncessionens vilkår være naturligt at gøre undtagelse med hensyn til en række områder, f. eks.

- a) Områder, der af staten er forbeholdt til særlige formål.
- b) Videnskabelige eller andre offentlige anlæg.
- c) Kirkegårde og begravningspladser.
- d) Fredede arealer.
- e) Vej- og havneanlæg.
- f) Områder, der i forvejen er omfattet af en eneretsbevilling til efterforskning eller udnyttelse af råstoffer.